

Nr 197.

Av herrar Olsson i Kullenbergstorp och Ericson i Boxholm, med
*förslag till visst uttalande angående förvaltningen av pensions-
försäkringsfonden.*

Under punkt 24 i statsverkspropositionens femte huvudtitel hemställer Kungl. Maj:t bland annat, att för bestridande av kostnaderna för den del av pensionsstyrelsens verksamhet, som avser förvaltningen av pensionsförsäkringsfonden, ett belopp av 65 000 kronor måtte av fondmedel för budgetåret 1930—1931 utbetalas till pensionsstyrelsen. Någon anledning till erinran mot detta Kungl. Maj:ts förslag synes oss icke föreligga. Vid behandlingen av detta spörsmål anse vi dock av riksdagen bör uppmärksammas, att i samband med fondförvaltningen pensionsstyrelsen och dess fondfullmäktige, i enlighet med av Kungl. Maj:t lämnat bemyndigande, äga att i enskilda banker placera penningmedel till betydande belopp. Ifrågasvarande medgivande är av Kungl. Maj:t lämnat med hänsyn till att fondmedlen i största möjliga omfattning böra göras räntebärande, och skulle eljest medlen, i avbidan på fast placering, innestå i riksbanken utan någon som helst räntegottgörelse.

Evad det gäller medelsplaceringen i enskilda banker har av Kungl. Maj:t till pensionsfondfullmäktige icke lämnats annan föreskrift än att medlen skola placeras i bank, vars bolagsordning blivit av Kungl. Maj:t fastställd samt vars grund- och reservfonder skola uppgå till ett sammanlagt belopp av minst fem millioner kronor.

Vid verkställandet av medelsplaceringarna i de enskilda bankerna hava pensionsfondfullmäktige koncentrerat dessa på de fyra storbankerna (Skand. Kredit A.-B., Sv. Handelsbanken, Stockholms ensk. bank och Göteborgsbanken) samt Stockholms Intecknings Garanti A.-B. I ett par fall hava mindre belopp dessutom placerats i andra bankföretag.

Då riksdagen föregående år hade att taga ställning till en del A.-B. Jordbrukarbanken berörande spörsmål, framfördes i riksdagen motionsvis yrkande om, att riksdagen skulle uttala sig för, att åtgärder skulle av Kungl. Maj:t vidtagas i syfte att de statliga monopolföretagen skulle hava sina kontanta penningmedel innestående i den statsägda Jordbrukarbanken. Bankoutskottet, som behandlade ifrågasvarande motioner, uttalade, att ifrågasvarande företags medelsplaceringar borde av företagets ledningar bedömas från rent affärsmässiga utgångspunkter, vadan det icke syntes bankoutskottet lämpligt att riksdagen meddelade några direktiv i sådant hänseende. Emel-

lertid framhölls i utlåtandet, att det syntes utskottet, att vid rent affärsmässigt bedömande medelsplacering i Jordbrukarbanken borde tagas under överbälgande likaväl som placering i annan bank.

Vad i detta fall anfördes rörande affärsmässiga utgångspunkter vid fattandet av beslut om medelsplaceringar, kan icke i samma omfattning gälla beträffande pensionsförsäkringsfonden. För förvaltningen av nämnda fond hava nämligen fondfullmäktige att i första hand följa de förvaltningen fastställda bestämmelserna. Inom ramen av dessa hava sedan fondfullmäktige att på bästa sätt handhava förvaltningen. Att härvid även affärsmässiga synpunkter böra beaktas är naturligt. Det kan dock ifrågasättas, huruvida några sådana synpunkter kunnat giva anledning till fondfullmäktiges åtgärd att icke godtaga den av staten själv ägda Jordbrukarbanken såsom ett av de bankinstitut, vari fondens medel placeras. Då staten själv äger denna bank, borde ur ren säkerhetssynpunkt densamma kunna fullt likställas med de nu anlitade bankerna, och de ränteförmåner, som erhållas hos dessa, torde även kunna erhållas hos Jordbrukarbanken. Motiven för pensionsfondfullmäktiges åtgärd torde följaktligen vara att söka i andra orsaker.

Det belopp pensionsförsäkringsfonden har inestående i enskilda banker torde i allmänhet överstiga tio millioner kronor, varför lätt inses den synnerliga betydelse för de gynnade bankinstituten, som ifrågavarande insättningar ha. Det skulle då också starkt kunna ifrågasättas, huruvida icke de statliga myndigheterna borde verkställa sådana fördelaktiga placeringar i det av staten själv ägda bankföretaget. Då det emellertid kan vara för pensionsfondfullmäktige fördelaktigt, att hava möjlighet knyta förbindelser med även andra banker än den statsägda, vilja vi icke gå så långt som att framställa ett yrkande om, att samtliga pensionsförsäkringsfondens i enskilda banker placerade medel skola inestå i Jordbrukarbanken, utan inskränka oss till, att samma förmånliga ställning, som nu tillkommer endast de fem nämnda bankerna även bör komma Jordbrukarbanken till del.

En ytterligare omständighet, som synes oss böra i detta sammanhang beaktas, är Jordbrukarbankens ställning såsom en kreditinstitution för det svenska jordbruket. I dessa tider, då jordbrukets ekonomiskt svåra förhållanden äro allmänt kända och särskilda åtgärder från statens sida överbälgas för detsammans stödjande, är det naturligt, att starka krav ställas även å Jordbrukarbanken såsom det enskilda kreditinstitut, som härvid i främsta rummet anlitas. Klart är, att Jordbrukarbanken vid sin kreditgivning bör förfara med den största varsamhet och att statsmakterna böra tillse att icke onödiga risker tagas utan i dess ställe en sund bankrörelse bedrivs. Det torde dock ankomma på andra härför avsedda myndigheter att reglera omfattningen av Jordbrukarbankens rörelse, vadan pensionsfondfullmäktige icke torde hava anledning att ingå i ett överbälgande av hithörande förhållanden. I dess ställe torde det, med hänsyn tagen till pensionsförsäk-

ringsfondens kapitalbildning genom sammanskott av kapital av landets samtliga invånare, bland vilka den svenska jordbrukareklassen utgör en betydande del, endast vara rättvist att någon del även placeras så, att den blir stödjande för denna samhällsgrupp.

På grund av vad vi sålunda anfört, få vi hemställa,

att riksdagen, vid bifall till vad Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln punkt 24 hemställt, ville uttala sig förutsätta, att åtgärder böra av Kungl. Maj:t vidtagas i syfte åvägbringa, att pensionsfondfullmäktige vid medelsplaceringar i enskilda bankinstitut likställa Jordbrukarbanken med de nu av fullmäktige anlitade bankföretagen.

Stockholm den 21 januari 1930.

Olof Olsson,
Kullenbergstorp.

F. O. Ericson,
Boxholm.

